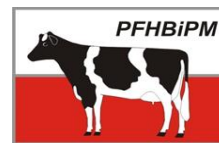

Porozumienie dla mleczarstwa

KRAJOWE
STOWARZYSZENIE
MLECZARZY

ZPPM/01/01/2026

Warszawa, 21 stycznia 2026r.

Pan Premier Donald Tusk

Prezes Rady Ministrów

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

Al. Ujazdowskie 1/3

00-583 Warszawa

Dotyczy: zabezpieczenia ciągłości dostaw energii elektrycznej i gazu dla branży mleczarskiej oraz włączenia branży mleczarskiej do infrastruktury krytycznej państwa

Szanowny Panie Premierze,

organizacje reprezentujące branżę mleczarską, zrzeszone w „Porozumieniu dla mleczarstwa”, tj. Krajowy Związek Spółdzielni Mleczarskich Zw. Rew., Związek Polskich Przetwórców Mleka, Krajowe Stowarzyszenie Mleczarzy, Polska Izba Mleka oraz Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów Mleka zwracają się z wnioskiem o podjęcie niezbędnych działań legislacyjnych i administracyjnych w celu zabezpieczenia ciągłości dostaw energii elektrycznej i gazu dla branży mleczarskiej oraz włączenia jej do infrastruktury krytycznej państwa.

Zabezpieczenie ciągłości dostaw energii elektrycznej i gazu

Za celowe uznajemy wprowadzenie odpowiednich zapisów wyłączających branżę mleczarską spod zakresu obowiązywania przepisów:

- 1) *Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 lutego 2021r. w sprawie sposobu i trybu wprowadzania ograniczeń w poborze gazu ziemnego (Dz.U. z 26 marca 2021 r., poz. 549)*

oraz

- 2) *Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 listopada 2021r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła (Dz.U. z 1 grudnia 2021 r., poz. 2209).*

Uzasadnienie:

Branża mleczarska ze względu na swoją specyfikę tj. m.in. **konieczność nieprzerwanego odbioru surowca z gospodarstw produkcyjnych**, obróbki termicznej surowca, magazynowania wyrobów gotowych w warunkach chłodniczych **nie może podlegać ograniczeniom w dostawach energii elektrycznej i gazu**. W przeciwnym wypadku zmuszona zostanie do przerywania procesów produkcyjnych, co w konsekwencji doprowadzi do braku możliwości odbioru mleka z gospodarstw, a te zostaną zmuszone do utylizacji surowca. W przypadku braku zapewnienia dostaw energii do zakładów, codziennie zniszczeniu musi ulec ok 43 mln litrów mleka o wartości ok. 100 mln PLN wyprodukowanego w gospodarstwach lub już dostarczonego do zakładów. Natomiast jeżeli wyłączenia energii dotkną również gospodarstw, dodatkowo może wystąpić problem z utrzymaniem zdrowia stad. Ostatecznie zarówno przetwórcy, jak i dostawcy mleka poniosą ogromne straty finansowe, narażone zostanie środowisko naturalne, a na półkach sklepowych powstaną niedobory podstawowych produktów żywnościowych jakimi są mleko i przetwory mleczne.

Włączenie branży mleczarskiej do infrastruktury krytycznej państwa

Biorąc pod uwagę rolę branży mleczarskiej w gospodarce oraz aktualnie toczące się prace legislacyjne dotyczące *projektu ustawy o zmianie ustawy o zarządzaniu kryzysowym oraz niektórych innych ustaw* uznajemy za celowe, by w toku prac nad przepisami wykonawczymi do ww. ustawy, które Rada Ministrów zgodnie z aktualnym brzmieniem projektu ma przyjąć w drodze uchwały, uwzględniona została rola branży mleczarskiej jako dostawcy tzw. usługi kluczowej tj. zaopatrzenia w żywność.

Zgodnie z Art. 6f ust. 1. projektu ustawy: *W celu zwiększenia odporności podmiotów krytycznych opracowuje się Krajową Strategię Odporności Podmiotów Krytycznych, zwaną dalej „KSOPK”. Rada Ministrów przyjmuje Strategię w drodze uchwały;*

Zgodnie z Art. 6f ust. 2. projektu ustawy: *KSOPK m.in.: określa cele strategiczne i priorytety w zakresie zapewnienia niezakłóconego świadczenia usług kluczowych przez podmioty krytyczne oraz niezakłóconego funkcjonowania infrastruktury krytycznej, z uwzględnieniem powiązań między zagrożeniami wynikającymi z oddziaływań transgranicznych oraz zależności międzysektorowych;*

Zgodnie z Art. 6r ust. 5. projektu ustawy: *Rada Ministrów określi, w drodze uchwały, kryteria pozwalające identyfikować obiekt, urządzenie, instalację, sieć, system oraz usługę lub połączone ze sobą funkcjonalnie obiekty, urządzenia, instalacje, sieci, systemy oraz usługi jako infrastrukturę krytyczną;*

W związku z powyższym wnosimy o uwzględnienie branży mleczarskiej w „KSOPK” oraz o przyjęcie kryteriów, które umożliwią zidentyfikowanie podmiotów z branży mleczarskiej, jako elementu infrastruktury krytycznej/podmiotów krytycznych realizujących usługę kluczową.

Ponadto, pozwalamy sobie zauważyć, że w punkcie 4. Oceny Skutków Regulacji projektu, przyjęto liczbę 30, jako założenie dotyczące liczby podmiotów krytycznych świadczących usługi w sektorze produkcji, przetwarzania i dystrybucji żywności, na które oddziałują zapisy projektu. Biorąc pod uwagę fakt, że liczbę tę należy de facto interpretować, jako liczbę podmiotów z branży spożywczej, które mają trafić na listę objętych zapisami ustawy tj. listę podmiotów krytycznych, wyrażamy opinię, że w porównaniu do wielkości populacji zamieszkującej Polskę, jest to liczba zdecydowanie zbyt niska w stosunku do potrzeb zaopatrzenia w żywność, w przypadku wystąpienia kryzysu obejmującego istotną część terytorium naszego kraju. Dlatego w kontekście ww. obowiązków nakładanych na Radę Ministrów w zakresie uchwał w sprawie KSOPK oraz kryteriów identyfikacji elementów / operatorów i obiektów infrastruktury wnosimy o dostosowanie projektowanych przepisów w sposób umożliwiający zwiększenie liczby podmiotów krytycznych z branży żywnościowej.

Uzasadnienie:

Infrastruktura krytyczna, obejmuje systemy i wchodzące w ich skład powiązane ze sobą funkcjonalnie obiekty, w tym urządzenia instalacje, usługi kluczowe dla bezpieczeństwa państwa i jego obywateli oraz służące zapewnieniu sprawnego funkcjonowania organów administracji publicznej i instytucji publicznych, a także przedsiębiorców.

Zgodnie z art. 68 Konstytucji RP, władze publiczne są obowiązane do zapewnienia obywatelom bezpieczeństwa zdrowotnego. Bezpieczeństwo żywnościowe jest jego fundamentalnym elementem. Mleko i produkty mleczne stanowią podstawową grupę żywności w codziennej diecie społeczeństwa. Cechą charakterystyczną surowca mlecznego jest jego wysoka podatność na zepsucie – musi on zostać przetworzony w ciągu maksymalnie 48 godzin od udoju. Przerwanie ciągłości pracy (np. w wyniku ataku cybernetycznego, sabotażu, poważnej awarii lub sytuacji kryzysowej) prowadzi w sposób natychmiastowy i nieodwracalny do utraty surowca dostarczanego codziennie przez dziesiątki tysięcy gospodarstw. W konsekwencji, w krótkim czasie dochodzi do przerwania łańcucha dostaw tej kluczowej żywności, co stwarza bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia i stabilności społecznej;

Sektor mleczarski jest jednym z najważniejszych segmentów polskiego rolnictwa i przemysłu spożywczego, który wytwarza znaczną wartość dodaną brutto, zapewnia zatrudnienie bezpośrednie i pośrednie w całym kraju oraz stanowi istotną pozycję w eksporcie towarów rolno-spożywczych. Zakłady przetwórstwa mleka oraz gospodarstwa produkujące mleko są węzłami systemowymi całego łańcucha wartości. Ich unieruchomienie powoduje natychmiastowy efekt domina: paraliż rynku surowca, konieczność utylizacji mleka przez hodowców, masowe straty finansowe w całym sektorze, zakłócenia w zaopatrzeniu handlu, a finalnie – negatywny wpływ na dochody budżetu państwa i bilans handlu zagranicznego;

Obecny stan prawny nie zapewnia tym podmiotom specjalnego, systemowego reżimu ochronnego, adekwatnego do ryzyka i skali potencjalnych skutków ich unieruchomienia. Uznanie ich za infrastrukturę krytyczną umożliwiłoby wdrożenie wzmocnionych, skoordynowanych na poziomie administracji rządowej, środków w zakresie:

- ochrony fizycznej obiektów;
- cyberbezpieczeństwa systemów sterowania i zarządzania logistyką;
- zapewnienia priorytetowych dostaw mediów (energia elektryczna, gaz, woda);
- ciągłości dostaw i logistyki w stanach nadzwyczajnych;
- wdrożenia planów ciągłości działania i ich koordynacji z planami zarządzania kryzysowego państwa.

Zakłady przetwórstwa mleka i gospodarstwa produkujące mleko pełnią funkcję stabilizującą obszary wiejskie oraz bezpieczeństwo socjalne znacznej części ludności kraju. Produkcja mleka jest jedną z najbardziej rozpowszechnionych i regularnych form działalności rolniczej w Polsce, zapewniając stałe dochody dziesiątkom tysięcy gospodarstw rodzinnych, często zlokalizowanych w regionach o ograniczonych alternatywach zatrudnienia. Funkcjonowanie zakładów przetwórstwa mleka i gospodarstw produkujących mleko warunkuje nie tylko opłacalność tej produkcji, lecz także stabilność demograficzną i społeczną obszarów wiejskich. Ich nagłe unieruchomienie może prowadzić do gwałtownego załamania dochodów rolników, eskalacji napięć społecznych oraz konieczności interwencji państwa w formie nadzwyczajnej pomocy publicznej;

Zakłady przetwórstwa mleka i gospodarstwa produkujące mleko są elementem infrastruktury o znaczeniu ponadregionalnym i transgranicznym. Znaczna część produkcji mleczarskiej w Polsce jest dystrybuowana na skalę krajową oraz eksportowana na rynki Unii Europejskiej i państw trzecich. Zakłócenia w funkcjonowaniu tych zakładów mogą prowadzić do niewywiązywania się przez Polskę z długoterminowych kontraktów handlowych, utraty wiarygodności jako dostawcy żywności oraz osłabienia pozycji konkurencyjnej polskiego sektora rolno-spożywczego na arenie międzynarodowej. Z perspektywy państwa stanowi to ryzyko o charakterze strategicznym, porównywalne z innymi elementami infrastruktury krytycznej;

Sektor mleczarski jest szczególnie narażony na zagrożenia hybrydowe, w tym cyberataki i działania sabotażowe. Nowoczesne zakłady przetwórstwa mleka opierają swoją działalność na zaawansowanych systemach automatyki przemysłowej, informatycznych systemach zarządzania produkcją, jakością oraz logistyką. Ich awaria lub przejęcie kontroli nad nimi – zwłaszcza w warunkach rosnących zagrożeń o charakterze hybrydowym – może doprowadzić do długotrwałego wstrzymania produkcji, skażenia produktów lub utraty zdolności do ich bezpiecznego wprowadzenia na rynek. Skala potencjalnych skutków takich zdarzeń uzasadnia objęcie zakładów mleczarskich szczególnym reżimem ochrony państwowej;

Brak formalnego statusu infrastruktury krytycznej prowadzi do asymetrii ochrony wobec innych sektorów o porównywalnym znaczeniu. Inne elementy systemu zapewniającego podstawowe potrzeby ludności – takie jak energetyka, wodociągi czy transport – korzystają z uprzywilejowanego statusu prawnego i operacyjnego. Tymczasem sektor mleczarski, mimo porównywalnego znaczenia dla codziennego funkcjonowania społeczeństwa, pozostaje poza tym systemem ochrony.

Taka asymetria nie znajduje racjonalnego uzasadnienia ani w świetle obowiązujących przepisów, ani w ocenie realnych zagrożeń i skutków potencjalnych kryzysów.

Z uwagi na powyższe, wnoszę jak na wstępie.

Z wyrazami szacunku,

Marcin Hydzik

Przewodniczący Porozumienia dla mleczarstwa
Prezes Zarządu Związku Polskich Przetwórców Mleka

Do wiadomości:

Pan Stefan Krajewski, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa

Pan Miłosz Motyka, Minister Energii, ul. Przemysłowa 26, 00-450 Warszawa

Sekretariat Porozumienia dla mleczarstwa:

Związek Polskich Przetwórców Mleka, 00-120 Warszawa, ul. Złota 59, budynek Lumen, piętro 6.

tel. 22 266 02 71, e-mail: sekretariat@zppm.pl